# אוצר מדרשים — חכם הרזים



מדרש חכם הרזים: מדרש בענין המלאכים וגימטריאות.

לדעת שטיינשניידר הוא סודי רזיאל לר״א מגרמייזא בעל הרוקח, ומתחיל ברוך חכם הרזים, והוא גם ס׳ סודי רזייא שלו (סודי רזייא גימטריא אלעזר) אשר יסודתו סוד המרכבה ושארי סודות על סדר א״ב, ועד אמצע אות נו״ן נדפס בס׳ רזיאל, ואולי נקרא ע״ש כך גם סודי רזיאל, סודי רזייא נמצא בכ״י ר״ד אופנהיים, ובכ״י מינכען ועוד.

ספר חכם הרזים נזכר בי״ר פ׳ חיי שרה וז״ל: ה׳ אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לקחני וגו׳ פעמים אדם מבקש אשה וממאנת, שהמלאך מסית אותה למאן, אבל הכא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה, שהמלאך יסיתם לומר קח ולך ורבקה אומרת אלך בעל כרחם עכ״ל, ובפ׳ בא וז״ל: כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו, שמסר לו מלאך וינהגהו בכבדות לפי מחשבות לבו עכ״ל, שם וז״ל: והכיתי כל בכור בארץ מצרים וגו׳ אני ולא מלאך וכו׳ מפני מכשפים וקסמים שהיו רוצים בהשבעות להשחית המשחית מבתיהם, לכך הוצרך לומר אני ולא מלאך, שאינם יכולים להעביר גזרותי עכ"ל. שם וז״ל ויקרא למשה ולאהרן לילה וגו', פרעה צווח קומו צאו וקולו נשמע בכל ארץ מצרים, כי מלאך נכנס בגרונו וצווח, עכ״ל. בפ׳ יתרו וז״ל: עושה מלאכיו רוחות משרתיו ר"ת עמר״ם, אש לוהט בגימטריא משה, לפי שהמלאכים אמרו מה אנוש כי תזכרנו, כשעלה משה למרום הוריד הקב"ה כסא הכבוד ואחז משה בכסא הכבוד, דכתיב ועל הארץ הראך את אשו הגדולה (פ׳ ואתחנן) עכ"ל, ובפ' תרומה וז״ל: בשעה שאמר הקב״ה לישראל ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם נתקבצו כל שרי כתות של מעלה ואמרו לו רבש״ע מה לך לדור מלמטה במקום טומאה, מוטב לך לשכון בתוכינו שאנו טהורים ואנו במקום טהור ואל תשכון בתוכם, א״ל הקב״ה יש לי אדם למטה ששקול נגד כלכם, אתם משוררים לפני ברנ״ו כנפים דכתיב רנ״ו שמים כי עשה ה׳ הריעו תחתיות ארץ, רנו שמים אלו המלאכים, הריעו תחתיות ארץ אלו ישראל שמשוררים למטה, ולא עוד אלא שמשוררים לפניכם דכתיב ברן יחד כוכבי בקר אלו ישראל ואח"כ ויריעו כל בני אלהים. ועוד שהוא חשוב לפני יותר מכם, כי כח שלכם אינו עולה רק רנ״ו, ושמו אהרו״ן מלא, רונ״ו ליעקב שמחה, ובו כתיב וראך ושמח בלבו, כיון ששמעו זה שתקו כלם, וצוה למשה ועשו לי מקדש (חכם הרזים סי' ז׳) עכ״ל. בפ׳ כי תשא וז״ל: והסרתי את כפי וראית את אחרי וגו', "וראית את אחורי" בגימטריא "בדמות יעקב שחקוקה בכסא" וכו׳, ויעקב אמר התחת אלהים אנכ״י בגימטריא כס״א, ולכך יעקב מקבל ההו"ד כשהתפלה עולה למעלה (חכם הרזים סי' ש׳) עכ״ל. ובפ׳ בשלח וז״ל: מי כמכה באלים ה', כלומר מי כמכה אפילו במיכאל שר הגדול (חכם הרזים סי' ס׳) עכ״ל.

במנחות (ק"י.) דרשו העומדים בבית ה' בלילות וגו' זה מזבח בנוי ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן, וכתבו בתוספות וז"ל: מדרשות חלוקין, יש מי שאומר נשמותיהן של צדיקים ויש מי שאומר כבשים של אש, והיינו דאמרינן בשמונה עשרה, ואישי ישראל וכו', ועיין טור או"ח, וראיתי בס' חכם הרזים סי' ש' וז"ל: עד שלא חרב הבית היה מיכאל כהן גדול מקריב בדמות קרבן כישראל לפני הש"י, לאחר החורבן א"ל הקב"ה לא תקריב לי דמות שור וכשב ועז כי לא אכניס במקדש של מעלה עד שאבנה לשמי מקדש למטה וכו', כי אם נפשות צדיקים ותינוקות שלא חטאו והם עולים לריח ניחוח עכ"ל (רב פעלים 128).